

Hüseyin Su'nun *İçkanama* Adlı Öykü Kitabında Karakterler¹**Mahfuz ZARİÇ**

Doç. Dr., Batman Üniversitesi,
Fen-Edebiyat Fakültesi, Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü
mahfuzzaric@gmail.com
Orcid ID: <https://orcid.org/0000-0003-0960-4807>

Öz

Adı 1960 sonrası Türk öykücülüğünde Yeni Gelenekçiler arasında anılan Hüseyin Su, *Tüneller*, *Ana Üşümesi*, *Gülşefdeli Yemeni* ve *Aşkın Hâlleri*'nden sonra *İçkanama*'yı 2018 yılında yayımlamıştır. Yazarın öncekilerden kısmen farklı tematik ilgiler gözetilerek kaleme alınmış olan öykü kitabı *Kırklar Cemi*, 2020 yılında yayımlanmıştır. Ankara'da 1997'den 2014'e kadar Hece Yayınları, *Hece* edebiyat dergisi ve *Heceöykü*'nün genel yayın yönetmeliğini yapmış olan yazarın *Bir Yağmur Türküsü*, *Öykümüzün Hikâyesi*, *Kalemin Yüğü*, *Yazı ve Yazgı*, *Keklik Vurmak*, *Hikâye Anlatıcısı*, *Takvim Yırtıkları I, II, III* adlı edebi eleştiri deneme ve anı türünden eserlerinin yanı sıra yayıma hazırladığı pek çok eser bulunmaktadır.

Bu makalede Hüseyin Su'nun *İçkanama* adlı öykü kitabında yer alan yedi öykü, kişilerinin karakteristik özellikleri açısından incelenmiş; öykülenen belli başlı kişilerin "eleştirel, sessiz; değişebilen, kendinden bazen hoşnut; uyum arayan aile bireyi eşler; darbeciler ve tüketimci-tüketici toplum bireyleri" olduğu ortaya konmuştur.

Anahtar Kelimeler: Öykü, Karakter, Gelenekçi Edebiyat, İçkanama.

The Characters In The Story Book Of Hüseyin Su Named *İçkanama***Abstract**

Hüseyin Su is one of the authors mentioned among the New Traditionalists of Turkish storytelling in post-1960s. He published the story books named *Tüneller*, *Ana Üşümesi*, *Gülşefdeli Yemeni* ve *Aşkın Hâlleri*; and after them, *İçkanama* (*Internal Bleeding*) in 2018. His story book, *Kırklar Cemi* (Forties Meeting), was published in 2020 partially with the context of different thematic interests from

¹ Makale Geliş/Kabul Tarihi: 24.08.2020/22.10.2021

Künye Bilgisi: Zariç, M. (2021). Hüseyin Su'nun *İçkanama* adlı öykü kitabında karakterler. *Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 18 (3), 1758-1773. DOI: 10.33437/ksusbd.784815.

his previous works. Hüseyin Su carried out the mission of editorial director of *Hece* literature magazine, *Heceöykü* story-critic magazine and *Hece Publishing* from 1997 to 2014 in Ankara. He also published the literary review, research, memory and criticism books such as *Bir Yağmur Türküsü*, *Öykümüzün Hikâyesi*, *Kalemin Yükü*, *Yazı ve Yazgı*, *Keklik Vurmak*, *Hikâye Anlatıcısı*, *Takvim yırtıkları I, II, III*; and he prepared a lot of books for publication.

In this article, seven stories taking part in Hüseyin Su's book named *İçkanama* will be analysed in terms of characters.

Keywords: Story, Characters, Traditionalist Literature, İçkanama.

GİRİŞ

İlk öyküleri 1981'de, *Edebiyat* dergisinde yayımlanan Hüseyin Su, *Tüneller*, *Ana Üşümesi*, *Gülşefdeli Yemeni* ve *Aşkın Hâlleri* adlı eserlerdeki öykülerinde “aşk, yoksulluk, çocukluk özlemi, gelenek, değerler, kuşak çatışması, hayal kırıklıkları, ötekileştirme, bütünleşme-anlama” konularını izleklemiştir. Hüseyin Su, bu öykülerinde dil ve üslup özellikleri olarak da “betimleme, benzetme, kişileştirme, imajlar, zıtlıklar ve şiirselliğe” önem vermiş; sembol ve anlam dünyası olarak da yol, arama ve dönüş miti, ritüeller, hayal, mektup, gül, sandık, kitap, muska, mezarlık, su, toprak, taş gibi unsurlara yer vermiştir.

Kendisi ile yapılan *Sayılı Gündü Geçti* adlı nehir söyleşide Hüseyin Su; Sezai Karakoç ve Nuri Pakdil örneklerindeki gibi bir Müslümanın -entelektüel donanıma sahip olsa bile- “aydınlanmacı ve seküler” olamayacağını söyler; çünkü Su'ya göre onlar [laik] entelektüel, aydının aksine gayba iman eden kişiliklerdir. (SGG: 386) Hüseyin Su, aynı nehir söyleşide sanatın işlevi konusunda ise, Tarkovski'nin “Sanatın amacı, insanı ölüme hazırlamaktır,” sözünden hareketle, sanatın, insanda ahiret düşüncesini geliştirdiğini; insanın dünyasında en küçük en bilinmez noktalara bile ışık tuttuğunu; insanın katlarını bize açtığını, böylece sanat sayesinde insanı tanıdıkça kendimizin de farkına vardığımızı ileri sürer. (SGG: 388, 389)

Hüseyin Su, yazmaya hemen koyulmayan bir kişiliğe sahip bir öykücüdür. O, öykü tasarımlarını günlerce kafasında taşıdığını, gönlünde olgunlaştırdığını belirtir. Türk öykücülüğünde “Yeni Gelenekçiler” veya “Yeni Arayışlar Dönemi” olarak adlandırılan hikâye anlayışının önemli temsilcilerinden biri olan Hüseyin Su'nun öyküleri, “özgün ve geleneksel tahkiye anlayışına uygun, tüm anlatım yöntem ve tekniklerinin başarıyla kullanıldığı, ayrıntıya önem verilen” öyküler olarak kabul görmüştür. Hüseyin Su “mizaç olarak” kendi kitaplarını yayımlama konusunda da kendi tabiriyle beklemeyi tercih eden birisi. Yazar, 2018'de yayımlanan “*İçkanama*” adlı öykü kitabından çok önceleri yayımlamayı düşündüğü *Kırklar Cemi*'ni de 2020'de yayımlamıştır. Bu yazıda da *İçkanama*'daki öyküler, konu

ve temaların kendileri etrafında şekillendiği kişilerin karakter tahlilleri, duyuş ve tercihleri açısından ele alınmaktadır.

“Benim için bir gazetede yazma imkânı olmadı... Yazsaydık, ‘gazete yazısı’ değil, sanırım yine edebiyat, düşünce yazardık, gazetecilik olmazdı.” (SGG: 382) diyen Hüseyin Su, riyakarlık, 12 Eylül askeri darbesi ve tüketim toplumu eleştirisi yaptığı *İçkanama*’daki öykülerinde insanî, bireysel, sosyal ve yönetsel tenkitlerini de dile getirmiştir. Hüseyin Su’ya göre ülkedeki laik, seküler, demokrat, liberal ve donanımlı bir Türk aydını, sanatçısı, Batı’da bir ülkeye gittiğinde orada tahammül edip konuşabildiği bir insana, Türkiye’ye döndüğünde tahammül edememekte; kendi vatandaşıyla konuşamamaktadır. Toplumsal bir kargaşa oluşturmak için bu tür korkularımız ve hassasiyetlerimiz kaşındığında hiçbir kesim için kendi ilke ve siyasal düşüncelerinin, inançlarının bağlayıcılığının bir önemi de kalmamaktadır. (SGG: 383)

70’li yıllarda Ankara Üniversitesi Dil-Tarih ve Coğrafya Fakültesi, Türk Dili ve Edebiyatı bölümünde okurken, yazarın yolu, ideolojik çatışma hâlindeki iki grup tarafından da kesilir. Ondan “Türkiye için verilen bu devrimci savaşa veya milliyetçi mücadeleye” katılması; sol ve sağ politik mücadele noktasında birini tercih etmesi istenir. Yazarın tercihi ise müstakil bir yol olarak Nuri Pakdil ile somutlaşan İslami duyarlıklı *Edebiyat* dergisi yolu olur. Yazarın ifadeleriyle bu yol MTTB çerçevesi, *Mavera* ve *Diriliş* dergileri ile de zenginleşir.

Şimdiye kadar altı darbeye tanıklık etmiş olan Hüseyin Su, “Türkiye’nin siyasal, dinî kültüründe darbeci namlusunu alnınıza dayayıp sizi aşağılayan, onurunza saldıran, küfreden, hakaret eden, vuran kıran ele ve dile toplumda kutsiyet affedilmesini” de absürt olarak niteler. Kendisi 1980 darbesinden de 12 Eylül sabahı, sabah namazı için camiye giderken, bir asker tarafından yoldan çevrilince haberdar olur. Bir MTTB’li olarak ikinci gün göz altına alınır ve tutuklanır. Hüseyin Su’ya göre 12 Eylül’den önce bir çatışma terörü, sonrasında ise sağ, solu, Müslümanı, ateisti, herkesi hedef alan darbe terörü yaşanmıştır. Yazarın “Aramalar, yakalamalar, kavuşturmalar, gözaltılar, tutuklamalar, işkenceler, idamlar, kaybolanlar, kaçanlar...” ile andığı bu dönemde, yine yazara göre kimse kimseyi sahiplenememiş; birbirine yardım edememiştir. Herkes korkuyla sinmiş, o karanlık günleri siperde atlatmaya çalışmıştır. O dönemde Hüseyin Su’nun içeri alınmasını gerektirecek bir durum olmadığına anlaşılması için de aradan bir zaman geçmesi gerekmiştir. Kendi tabiriyle, o süreçte, diğerleri gibi kendilerini de bir süre sağda solda, mahkeme koridorlarında hırpalamışlardır. Mamak’taki askeri cezaevinde prestin geçirdikten sonra yetkililer, davaları zamana yayarak arkasını bırakmışlardır. Yazara göre sonuçta 12 Eylül askeri darbesinden bugüne, bir anlamda büyük ve ciddi örgütlenmeler ve eylemler içinde olan yapıların hepsi bir anlamda devletçe “temellükleriyle birlikte” devletleştirilmiştir. Hatta hâlâ da bazı örgütlerin kriminalize olmuş, yaşamasında

fayda görülen küçük hücreleri yurt içinde ve yurt dışında kontrollü veya kontrolsüz olarak görevlerini yerine getirmektedir. (SGG: 163-165)

Öykülerinde siyasi-politik konulara da yer veren Hüseyin Su, 15 Temmuz darbe girişimi hakkında, bu olayın ardından, hemen her kesimin daha önce neye karşı olduğunu ve neyi savunduğunu bilemez hâle geldiğini vurgular. Su'ya göre bu darbe girişiminden sonra bazı hassasiyetler, kavramlar, düşünce ve siyasi dikkatler birden değişmiştir. Sonuçta 28 Şubat'tan ve 27 Nisan'dan sonra 15 Temmuz'a kadar çalışan "devlet aklı" neticesinde herkes ters köşe olmuş ve bu süreçte "devlet aklı" çok iyi çalışmıştır. Bu süreçte herkes yanılmışsa da devlet aklı yanılmamıştır. Ayrıca, Müslüman bir toplumu kandıran o dini yapının devletin bilgisi dâhilinde oluşmuş ve büyümüş olması da akla yatkın bir ihtimal değildir. (SGG: 381-385)

Okul yıllarında Kırıkkale'de Anadolu Fikir ve Aksiyon Birliği'ne seveerek devam eden, mensubu olduğu öğrenci grubuyla birlikte, ülkücülerle itişip kakışan, İmam Hatip Okulu'nda okuyan, Heybeliada'da bir süre hafızlık eğitimi gören yazara göre "hapishane, askerlik ve hastane" insanın bütün çıplaklığıyla görülebileceği yerlerdir. (SGG: 167) 12 Eylül askeri darbesinden izler taşıyan *İçkanama*'daki öykülerin önemli bir kısmı da mekânsal manada insanı çıplaklığıyla gözler önüne sermektedir.

[İkinci] *Hüseyin Su Kitabı*'nda muhtemelen hepsi de onunla teşriki mesai etmiş on yedi ismin yazısı yer alıyor. Bu isimlerden Ahmet Yavuz, yazısında Su'ya hitaben "Hayatın sakın tanığı, hikâye cümlelerinin titiz işçisi, döneminin duyarlı kalemi, pencereleri yeniliğe açık ama perdeleri taklide sonuna kadar kapalı büyük ustaya saygıyla!.." demektedir. (Ahmet Yavuz, 2020: 2) Necati Mert, ilk öykü kitabından *İçkanama*'ya kadarki öykülerini göz önünde bulundurduğu yazısında, Hüseyin Su öyküsünün istikrarlı bir çizgi ve üslupta devam ettiğini; fakat "gereksiz, anlaşılmaz" hiçbir şeyin öykülerinde yer almadığını; her şeyin miktarınca bulunduğunu belirtir. (Mert, 2020: 20)

Alaattin Karaca, *İçkanama*'daki öyküleri, "modern dünyada sahte ve vahşi ilişkiler arasında bulunan 'mümin bir kalemin' içkanamaları" olarak niteler. (Karaca, 2020: 70) Aynı öykü kitabında yer alan öykülerden "İçimden Yüzlerine Karşı" ile ilgili olarak Ramazan Kaplan, bu hikâyede "insanın yerelden evrensele doğru genişleyen ruh dünyası, zengin bir gözlem ve analizle derinlikli olarak" anlatılıyor, tespitinde bulunur. (Kaplan, 2020: 79) İsmail Alper Kumsar, yazarın "Yanağımda Dedemin Sakal İzleri" adlı öyküsüyle ilgili olarak, metinde geleneksel yaşamın sade, dingin ve mutluluk dolu bir kesitinin takdim edilmesiyle, bir geçmiş zaman tablosu oluşturulduğunu söyler. (Kumsar, 2020: 94) Yazarın öykülerini Nuri Bilge Ceylan'ın "Bir Zamanlar Anadolu'da" adlı filmi ile birlikte değerlendiren Hakan Kılıç, bu eserlerde "Farklı

hayatların, farklı insanların ve farklı duyguların ortak noktaları ve Anadolu’da yaşamak olanların hikâyeleri ve sahneleri sunulmaktadır.” tespitinde bulunur. (Kılıç, 2020: 126)

Hatice Bildirici, yazısında Hüseyin Su’nun “Yazar Yetiştiren Usta” yönüne dikkat çeker. (Bildirici, 2020: 155-159) Emine Batar, yazarın Eskişehir Anadolu Üniversitesi Türk Dünyası Bilim ve Sanat Merkezi’ne bağışladığı on beş bin eserden oluşan kütüphanesi üzerine kaleme aldığı yazısında, onun yazarları incelemek için öncelikle mektuplar, günlükler, portre yazıları, anı kitapları üzerinde yoğunlaştığını vurgular. (Batar, 2020: 161) Bu çalışmada yer verilen bir söyleşide de Atasoy Müftüoğlu, yazar için “Hüseyin su, derinlikleri de gören bir duyarlılığın, bilincin, saltığının, hassasiyetin, kaygının, sorumluluk duygusunun, diğerkâmlığın adıdır... Kendisini hiçbir şekilde merkeze koymayan Hüseyin Su, derinliğin dili olmuştur.” demektedir. (Müftüoğlu, 2019: 446; akt. Yılmaz, 2019)

Yazar hakkında 2019’da kaleme alınmış çalışmasında Enser Yılmaz, yazarın ilk eserlerinde öykü dilinde öztürkçeci tutum bulunduğunu ve kimi öykülerinde yer yer deneme türüne kaymalar olduğunu söyler. (Yılmaz, 2019: 400) Bir başka çalışmada ise Hüseyin Su’nun öyküleriyle Türk kültür, medeniyet ve geleneğini önceleyen Cumhuriyet Dönemi öykücülerinden biri olduğu, onun öykülerinde edebi yetkinlik ve teknik unsurların dikkatle yansıtıldığı vurgulanır. (Amet, 2017: 163)

Hüseyin Su’nun *İçkanama* Adlı Öykü Kitabında Karakterler

Karakterler, roman ve öykü metinleri incelemelerinde “olaylar, zaman, hayat, dünya, varlık, yokluk gibi unsurlar karşısında ferdi tavır alan” kişiler olarak ele alınır ve incelenir. Günlük kullanımda bezen aynı manada kullanılsa da akademik çalışmalarda tip ve karakter ayrımı yapılır. Karakter çiziminin “toplumun, bir grubun kişiler planında çözümlenmesi” olduğu vurgulanır. (Çetin, 2009: 159)

Köksal Alver, Hüseyin Su’nun *İçkanama*’dan önceki öyküleri üzerine yayımlanmış bir yazısında, yazarın öykülerinde “geleneksel hayat ile modern hayat arasındaki gerilimi merkeze aldığı” tespitinde bulunur. (Alver, 2005: 78) Hüseyin Su ile gerçekleştirilen *Sayılı Gündü Geçti* başlıklı nehir söyleşiyi yayımlayan Ali Işık, *İçkanama*’daki öykü başlıklarının yazarın diğer kitaplarındaki gibi çok güzel olduğunu; her bir başlığın öykünün bamteli olduğunu söyler. Hüseyin Su ise, bu konu ile ilgili olarak, “Metnin İçsesi” kavramının ifade ettiği vurguyu daha çok önemsendiğini; kendisinin önce kitabı sonra kitaba girecek öyküleri tasarladığını ve öykülerin adlarını yazdığını belirtir. (SGG: 428, 429) *İçkanama*’da karışık bir dizgede de olsa birbirine içten bağlanabilir altı öykü yer almaktadır. Kitaptaki öykü adları, yazarın “dize başlık”² tercihlerine uygun sözcük grupları ve cümlelerden seçilmiştir. “Tanı:

² Zariç, Mahfuz; Hüseyin Su Hayatı, Sanatı ve Eserleri, Yüksek Lisans Tezi, Erciyes Üniversitesi, Kayseri, 2005. s. 257.

İçkanama” başlıklı başlangıç yazısı ise kısmen tıbbi-bilimsel açıklama, kısmen de aforizmal bir yapı arz etmektedir. Yazar, bu kısımdaki yazıların tamamını küçük harfli eski usul daktilo yazı karakteri ve düzeni ile yazmayı tercih etmiş; bu yazıda, mesafeli bir üslupla içkanamanın türleri, belirtileri, nedenleri ve etkileri üzerinde durmuştur.

Yazarın, 2017’de hayata veda eden kızı Cemile Sümeyra’ya “canıma, ciğerime... / yangınıma.../ kızıma, gözüme.../ Cemile Sümeyra’ya.../ sonsuz rahmetle...” sözleriyle adadığı bu kitapta, önceki öykü kitaplarında belirgin olarak izlenilemeyen kimi netameli konu ve sorunlara yer verilmiştir.

1.Eleştirel ve Sessiz Birey

“İçimden Yüzlerine Karşı” adlı öykünün “gençten biri” olarak nitelenen merkezi kişisi, sabahleyin otobüs durağında beklerken, otobüse daha önde binmek isteyen kalabalık tarafından yola savrulur ve yere düşer. Bütün dünyaya karşı bir tür kızgınlık hisseden bu öykü kişisi, eşinin gözünde müzmin güçsüz bir tembeldir. Onda ihtirasın kırıntısı bile yoktur. Eşi, ona, bir kişiliği yokmuşçasına davranmaktadır. Ona göre ise eşi, diğer bütün insanlar gibi, acımasız ve acıtırıcıdır. Kendisi ise uyum fukarası birisidir. Kimseyi uyarmak da onaylamak da elinden gelmez. Başkalarıyla ilişki kurmada becerikli değildir. Başkalarının yenikliği de onu yenmekte ve yormaktadır.

Eşi dahil hiç kimsenin umurunda olmadığı düşüncesi ile, bezginliği artan öykü kişisi, dış görünüşü ve ruh hâli ile de yorgun ve mutsuzdur. Onun aceleci kalabalıklara karşı yaptığı şey, önce içinden yüzlerine karşı, tek sözcük kullanmadan, sonrasında ise arkalarından sesli küfretmektir. Merkezi kişi, şehirdeki herkesin acelesi olmasından rahatsızdır. Ona göre adeta bir tek kendisinin vakti boldur. Onun belli başlı şikâyetleri “gündelik, sırnaşık kuşuklar ve korkularla çalışılmasından, yorgunluk artıran merdivenlerden”, hiç kimsenin bir başkası hakkında dileği olmayan günaydınlaşmalardan, birbirini bıktıran bezgin, yorgun yüzlerdendir. Onun belli başlı öfkeleri, her görevli memurun büyük bir arzuyla kendisinden alttakine karşı tanrı, kendisinden üstekine karşı ise kul olabilmesine; hayat denen arbedenin dilini sökmemesindedir. Kendisinin hemen herkeste acımasız, incitici kusurlar bulabilmesindedir. Kimsenin bir başkasına bakmasınadır. Başkasını umursamamasınadır. Bir otobüs yolculuğunda yanlış anlaşılma sonucu töhmet altında kalacak bir adama karşı, başka ihtimalleri hiç düşünmeden herkesin namus bekçisi kesilip, birilerini linç etmeye hazır olmasınadır. İnsanların çoğunun bölük pörçük bile denemeyecek kişiliklere sahip olmasınadır. Çoğu insanın yüzlerinde, gözlerinde, kulaklarında ve kalplerinde öfkelerin iz bırakmamasınadır.

Durakta bir saat bekledikten sonra, tıka basa yolcu dolu olduğu için açılmayan ön kapısını yumruklayıp açtırabildiği otobüse nihayet binebilen öykü kahramanı,

içindeki diğer insanların da aslında kendisi gibi öfkeli olduğunu fark eder ve bu durumdan bir tür mutluluk duyar. Bir süre sonra da kendisinin başkaları tarafından tacize uğradığı kanaatine varır. Tıkış tıkış otobüs yolculuğunda bir kadının terden akan makyajının yaydığı koku ve tiksindiriciliğin taciz olduğunu; bir başkasının göğüs köklerine kadar herkesi kendisini fark ettirmeye çağıran, derin kesimli ve yakalı tişörtün derisine yapışması, diz üstü eteklerin kısalığının sanki çantalarla uzatılmak istercesine gözümüze sokulması, varla yok arası pantolonların ha giyilmiş ha giyilmemişliği, giydikleri her bir giysinin bu kadar kolayca içini ortaya koyuşu, hep gözler için oluşu, giysilerin de yüzleri, vücutlar gibi çeşitlendikçe, birbirinin aynı oluşu ve anında eskimişliği, hızlı hızlı yekinerek yürürken kaldırımlara bile isteye dökülmek istercesine vücutlarından ayrı duran organların inciticiliğini birer taciz olduğunu düşünür. Yine “her yüzde ve her gözde sıyrıklığın, şirretliğin, arsızlığın çatlamış ar damarlarının sürekli kanayıp duruşunu taciz olarak görür.

Öykü kişinin kızgınlığı, bir açıdan da ülkenin bir ülkemarkete dönüşmesindedir. İnsanlardaki taze, yılışık, sıvışıklığa; hesaplılıktan geberen yüzlere ve gözlere, ev sahibinin saldırganlığına, kiracının korkak ve ürkek şeytanlığıdır. Onun öfkesi, eşyadan girilemeyen ve içinde insana ihtiyaç kalmayan evleredir; insanların birbirinin ayağını kaydırıp boşaltmak için nice şeytanlıklara başvurdukları makam odalarına, birbirinin altından kapmak için didişip durdukları koltuklardır. Yoksulluk kadar yaygın, görgüsüzlük kadar kaba, çiğ, bulaşıcı cep telefonu salgınına; hiçbir mesaj iletmeyen mesajlaşmalara; insanın hafızasına kazınan, benliğini kopyalayan reklam panolarına; renk renk, dizi dizi cüzdanlarımızın içinden kalbimizi kışkırtıcı bir dille yalayan, kemiren sürekli bir günaha çağıran ve bir günah kadar da çağırıcı kredi kartlarıdır. Onun itirazı büyüyen gülüşlere karşın, yüzlerdeki gözlerin küçülerek kaybolmasındadır.

2.Değişen Birey

“Gülümse Hayat, Gülümse!” adlı, bağlı öykünün ben anlatıcısı da insanın başkalarını, hakikatte ise kendini tanımasına dönük tecrübelerini diyalog ve içsesleriyle dile getirir. Bir otobüs terminalinde gergin bir bekleyiş içindeki anlatıcı, içinden “Şu hayat bir kez de bize gülümsese,” diye geçirmektedir. Birisini bekleyen anlatıcı, her defasında bir saat beklediği, sonunda hiçbirisine inanmadığı ama hepsini de hiç itiraz etmeden dinlediği asılsız gerekçelerini kabul etmekten ve muhatabının azarlamalarını sineye çekmekten hoşnuttur.

Beklerken de anlatıcı “hayata dair bir ışıltı sıcaklık ve makul mantık taşımayan, sadece bir yemden ibaret uçuk, ukala, cahil ve sürekli esneyen köşe yazıları...” ile birlikte üç gazeteyi okur; fakat sonuçta okuma-yazması olmayan insanlara imrenir. Eskide kalmış gazete okuma bağımlılığından kurtulduğuna sevinirken bir anda, onu korkutan, garip birisi, daha öteye git dercesine, onu

iteleyerek yanına oturur. Anlatıcı, kıpkırmızı yüzündeki karanlık göz çukurlarından birer kor parçası gibi çingilar salarak bakan başı omuzları arasına gömülmüş bu adamın yüzünde, bir süre sonra, bir yorgunluk örtüsü sezer. Kısa süre sonra bu tuhaf ve ürpertici adamın bir çocukluk arkadaşı olduğunu fark eder. Anlatıcı, ona ismiyle hitap eder. Adam, bu hitaba hiç şaşırmadığı gibi umursamaz bir tavır takınır. “Beni tanıyamadın değil mi?” yanıtını verir.

Kendisini mücadeleci olmayışı itibariyle “tırnaksız” olarak niteleyen, başkalarınca da “soğuk” bulunduğunu belirten anlatıcı, arkadaşına, istersen kalkıp bir yerde konuşalım, teklifinde bulunur. Adam, yirmi beş yıldan beridir terminalde hamallık yaptığını söyler. Anlatıcı ise nasıl o güne kadar karşılaşmadıklarına şaşırır. Adam onu evine götürür. Bakımsız, rutubet kokan evde adamın sadece iki küçük kız çocuğu vardır. Salon neredeyse eşyasızdır. Duvardaki saat, sanki zamanı toplayıp vakitle ilgisiz bir rakamın üzerinde dondurmuştur. Adamın eşi, dört yıl önce, cevabını bulamadığı bir nedenden ötürü birisiyle çekip gitmiştir. Kendisi ise bu durumu üç gün sonra öğrenmiştir. Anlatıcı, arkadaşının özgüvenli, yere sağlam basan hâline imrenir. Bir süre sonra da kızlarıyla odalarında bir anne gibi ilgilenen arkadaşına haber vermeden camları o kırık evden ayrılır.

Anlatıcı, kendinden başka, herkeste gıpta edecek bir erdemlik bulur. Öte yandan kendisini bile kendisine yük görür. O, kimseyle küsmeyi de barışmayı da beceremeyen birisidir. O, “Kendini ilk anda ele veren, gözlerine bakınca bir damla duru suya baktığımızı sandığımız, iyi kötü hemen içini görebildiğiniz insanları sevmektedir. Derinlikleri, sıklıkları yüzlerine yansıyan, kalpleri dillerinin ucunda, muhataplarını yormayan insanların hem kendileri hem de çevreleri için zenginlik olduğuna inanır. Kendisinin ise, içi kıvrımlar hâlinde kat kat derinleşen insanlardan olduğunu söyler ve bu türden insanların “Silik, yılgın, kızgın, kırık ve kararır duran hâlleri” olduğunu ilave eder.

Anlatıcıya göre insan ikna gücü yüksek bir canlıdır, özellikle de kendisini. İnsan, kendisiyle didişirken de anlaşırken de mahirdir. İnsan, bazen kendisiyle hiç barışmazken bazen de hatalarını bir türlü görmez. Gamsızlığını pek insanca bulan insan, bir anlamda gamsızlığı vicdanının üzerinde adeta bir kalın örtü olarak taşır. İnsan, varlığından kurtulmak istediklerini unutabilme maharetine sahiptir ve bencildir.

3.Kendinden Hoşnut Birey

“Sokaklar Boyunca Koşar Adım” adlı devam öyküsünde de anlatıcı, insanlara ve hayata dair reddiyelerini sırlalar. Bu öykünün çıkış noktası ve aynı zamanda anlatıcının özgürlüğünü aldığı görüntü, ilk öyküde, yere uzanıp bir yandan ödevini yapan bir yandan mendil satan çocuktur. Çocuğun rahat tavırlarla çizdiği düz, kırık ve eğik çizgiler, anlatıcıda bütün bir hayata karşılık gelecektir.

Aceleyle bir yerlere koşturan herkesin aksine bugün hiç acelesi olmayacağına karar veren anlatıcı, bir incir çekirdeğini doldurmayan günlük yakınmalar, çekiştirmeler, geçimsizliklerden “ortak bir dil hâline gelen” şükürsüzlükten mustarıptır. Öylesi bir günden kaçmaya karar verir. Kendinden de şikayetçi olan anlatıcı, hiç kimsenin hiçbir şeyin hayatındaki varlığına da yokluğuna da tahammül edemeyen yanını, kendisinin en zayıf insani yanı olarak görür. Öte yandan insanın istese de kendinden kurtulamayacağını kabul eder.

Anlatıcı, oturduğu evi en ıssız sokaklarda seçen, dışarı çıkmak için trafiğin azalmasını, kalabalığın dağılmasını bekleyen birisidir. Anlatıcı, kendisine, mevcut hâlimden sınımlanacak bir kovuk yapmış; dışarıda kalan herkesi de anlaşılmasız bir dille tanımlamıştır. Kendisini, soğukkanlılığını hayatı boyunca koruyamamış ve bunu beceren insanlara imrenmiş, sakil, sakar, baştan aşağı yara bere içinde birisi olarak görür. İşe gitmeden, eve de haber vermeden şehrin sokaklarında, içindeki şimdiye kadar keşfedemediği kıvrımları araştırmayı planlar. Niyeti kendisini bulup tanımaktır. Bir büfenin gölgelik duvarına sırtını yaslayıp hayallerine sığınır. Gölgede onu fark eden, altı aydır görüşmediği bir arkadaşı onu alır, bir çayevine götürür. Anlatıcı, bu arada kendisinin “insanların ellerinde olanlara imrenen, onları kıskanan biri” olup olmadığını sorgular. Kendisinin, hiçbir şeyi bilmeyen, beceremeyen, dert yanmayı da acı çekmeyi de düşünmeyi de beceremeyen birisi olduğu sonunca varır.

Hayatta, bir şeylere hiç asılmayışının nedenini de anlatıcı, “asılmaya değer bir şeye rastlamadım ki ben,” sözüyle izah eder. Sonuçta bir çıkış yolu olarak “Doğrularımın kuşku duymaktansa bütün kuşkulara sırtımı dönerek kuşkusuz doğrularımın yaşamayı tercih ederim.” aforizmasına sığınır. Kendisinin eleştirilen ve “can sıkıcı, bir örnek, tırnaksız ve katlanılmaz” bulunan hayatından hoşnut olur. Arkadaşını kahvehanede ikinci kez bırakıp kalkıp gider. İçinden gelen “kurtulmadın kendinden” diyen sese “Kurtulmak isteyen kim,(?)” yanıtını verir. Kendini vurduğu yolda, acı bir fren sesiyle yüzünden boynuna doğru kanlar akmaya başlar.

4.Uyum Arayan Eşler

“Dünyaevinde Ağız Dalışı” adlı öyküde aralarındaki mesafe her gün büyümüş, boşanmanın eşliğine gelmiş, iletişim sorunu yaşayan bir çiftin ruh hâlleri ele alınmaktadır. Sonraki iki öykü ile tematik açıdan da bağlı olan bu öyküde Hüseyin Su, iki çocuklu bir ailede, eşlerden iki tarafın da yalnızlıklarıyla birlikte çaresizlik, zayıflık ve haklılıklarını ortaya koyar.

Bir hafta önce, evin anahtarını bağıra çağıra atıp evden ayrılan koca, apartman daireesindeki evlerine sessiz sedasız geri dönmüş ve girişte dışardan dönen eşiyile karşılaşmıştır. Eşinin açtığı kapıdan giren öykü kişisi, evlerinin o bildik kokusunu hissetmiş ve rahatlamıştır. Sahip olduklarıyla bir türlü gönenemediğini düşünen

adam, çevrelerinin doluluğuna rağmen kalbinin ise bomboş olduğunu hisseder. Adamın farkına vardığı bir husus da bütün tartışma, kırıp dökmelerine karşın, sonuçta kimsenin ötekini görmediği, gözetmediği gerçeğidir.

Adam, kendisini, hayata sadece kendi açısından bakan biri olarak görmeye birlikte kendindeki ürkek, korkak, ketum memur suskunluğunun, müzminliğinin, aldanmışlık duygusunun adını koyabilmektedir. Bir tür arınma duygusuna ve imkânına hasret çeken adam, hayatı ağır, acımasız, affetmeyen, dönüşsüz bir çizgi gibi görür. Hüzün ve acı bir arada adamın kalbini istila eder. Geçmişini ona üstesinden gelemeyeceği acılar hissettirir. Eşyayı gözlemlediğinde önce zamanın tahribatlarına tanık olur.

Öte yandan adam, eşinin dalgalanan saçlarından uçuşan teller, gözyaşlarıyla ıslanan yanaklarına yapışıp kalınca, elinin ayağının bağlandığını anlar. Daha sonra da “Konuşmayalım...”, “Nasıl olsa birbirimizi duymuyoruz, herkes kendi sesinin ardından gidiyor.” diyerek geçici bir çözüm önerisinde bulunur. Ona göre sorunun kaynağı alışkanlıklara esir olmaları, kendilerine ve birbirlerine yabancılaşmalarıdır. Adam, yetinilmesi gerekenin de ellerinde olduğunu, birbirlerine doğru dönmeleri gerektiğini, sözcüklerin ardına düşülmemesi gerektiğini hatırlatır.

Adama göre karısı, onu konuşmalarıyla yiyip bitirmekte, duygularıyla boğmaktadır. Adamın yaşadıkları hayata dair başlıca şikâyetleri, eşinin hep göz hapsinde olması, ona göre düşünmesi ve yaşamasıdır. İnsanın hep ve sadece sahip olması; fakat hiçbir zaman yitirmek istememesinden, bir kasnağa gerilmiş gibi bir hayat sürmesindedir. İnsanların hep adeta ve sadece birbirine karşı kör bıçak gibi olmasına; içlerinin pas, yüzlerinin dökülüyor olmasındandır. Eşlerin yüzlerindeki eski dinlendirici, acıları alıcı, yumuşatıcı ifadelerin yok oluşundandır. Bir insanın karşısındakine yüzüyle serdiği fotoğrafın hiçbir zaman asıl kendisi olmamasındandır.

Öyküde kadın ilkin tedbirli oluşu ile tasvir edilir. Kadın, eşinin evden ayrıldığı için aileleri tarafından duyulmaması için mutfaktaki oturma düzenini değiştirmemiştir. Kadının yorgunluğu, hâlsizliği, geçmeyen kızgınlığı, eşinin sorumsuzlukları karşısında yüzüne sonradan sıvanmış kalın bir tabaka gibi sinmiştir. Kadın, “örtülü çekingenlik ve ustalıkla, otururken dizlerini birleştirışı ve hiçbir zaman dizüstüne çıkmayan eteğini biraz daha çekiştirışıyle çizdiği masum, içe işleyen, dokunaklı, kırılğan görüntüsüyle” de eşinin zihninde belirir ve o zaman adam, aralarındaki yakınlığı yeniden hisseder.

İkisi de çalışmakta olan eşler, sonuçta hem bir arada bulunamamakta hem de birbirinden kopmamaktadır. Ruhları, birbirinin önünde savunmasız ve çıplaktır. Her biri “diğerin ruhunu soyarak kendi kurgularını ve kuruntularını ona giydirmek baştan aşağı sıvamak” istemektedir. Mahremiyetlerinin kalmadığı

verde bütün sıcaklıklarını, güzelliklerini yitirip birbirlerini sürekli kaybettiklerini görürler. Birbirlerini aslında çok iyi anladıkları hâlde anlaşımadıklarını fark ederler.

Karşılıklı olarak birbirlerine yükledikleri suçlar; kadirbilmezlik, vefasızlık, inat, aldanmak, aldatmak, unutmak, sorumsuzluk ve geçimsizlik gibi hâllerdir. Farkında oldukları bu hâlleri, kusursuz inatla harcanan bir ömür süren kısıcılıkları, üstünlük elde etmeye yol açan gerilimli itişip kakışmalarıdır. Hep başka bir zamanı ve hayatı yaşamalarıdır. Farkına vardıkları bir hakikatlerden birisi ise “eninde sonunda çıkılan yolda” herkesin tek başına olduğudur. Anlatıcı, öyküyü, “Kaybettiği bütün anahtarları bir gün bulacağı umudunu yitirmeyişi yeterdi ona.” sözleri ile ümitvar bir atmosferde sonlandırır.

5.Darbeciler

“Yemen Treni Gözlerinden” adlı öyküde Hüseyin Su, 12 Eylül 1980 askeri darbesi sabahı gözaltına alınıp Mamak Cezaevi’ne atılmış birisi olarak tutuklama, sorgu, nakil, yargı süreçlerindeki işkencelere yer vermiştir. “Kafes” deyince akla yırtıcı hayvanların veya doğal yaşam alanlarından alıkonulmuş canlıların hapsedildiği eğreti mekân gelir. Kafes, 12 Eylül darbe döneminde ise siyasi zanlıların tutulduğu demir parmaklıklı hücrelere özel ad olmuştur. Bu kafesler, sadece alıkonma yerleri değil, türlü işkencelerin yapıldığı mekanlar olarak nam ve korku salmıştır. Kafes, o süreçte, muhatabın insani direncini kırmak için başvurulmuş, insanı hayvan gibi gösteren, esareti iliklerine kadar tutukluya hissettirmenin aracı olmuştur.

Ana mekânı bu türden bir kafes olan “Yemen Treni Gözlerinden” adlı öyküde Hüseyin Su, işkencecilerin fiillerine ve tutukluların duygu-düşüncelerine ışık tutar. Öykü kişileri kaç gündün beridir kafeste tutulduğunu unutmuştur. Öyle ki geceyi gündüzü ayırt edememektedirler. Bir ses aletinden veriliyormuş gibi kesintisiz ayak sesleri, marşlar, çığlıklar duyulmaktadır. Kafestekiler, devamlı küfürlere ve tehditlere maruz bırakılmaktadır. Kafesteki insan sayısı da yeni gözaltılarla birlikte üç beş kişiden kırk elli kişiye kadar çıkabilmektedir. İnsanlar o daracık mekânda birbirine sürtünecek ve kıpırdayamayacak şekilde ayakta bekletilmektedir. İnsanları kafeslere tıkayan askerler ise sınırsız yetkilerle donatılmış ve hiçbir şeyden sorumlu değilmiş gibi bir eda takınmıştır. Darbeci askerler, kafeslere taşıdıklarını itip kakmakta, aşağılamakta; onlara küfürler savurmakta ve dayak atmaktadır. Öykü kahramanları birkaç gün içinde darbecilerin istediği değişimi göstermeye başlarlar. İlk günlerdeki “sözünü esirgemeyen, doğrucusu, dilli hallerinden” sıyrılırlar. Koşullar ve karşılaştıkları acımasızlıklar neticesinde “ihtiyatlı, dikkatli ve duyarlık”lı olmaya başlarlar.

Öykü kahramanları, ensesine yediği yumrukla yere yuvarlanan orta yaşlı bir adama yardıma kalkışır. Fakat bu kez kendileri dayak yer, ezilir. Kafestekilere,

bir kafes maymununa dönüştürülmek üzere önlerinden başka yere bakmaları yasaklanır. Diğerleriyle birlikte anlatıcı öykü kahramanını mahcubiyet hissine sürükleyen durum ise kafesteki kadın-erkek, genç-yaşlı birçok insanın nasıl da böyle sarsılmadan, yıllarca hazırlık yapmışçasına ayakta kalabilmeleridir. Bir arkadaşıyla birlikte gözaltına alınmış olan öykü merkezi kişisi, maziye ve şimdiki durumunu birlikte ele alınca bir tür pişmanlık hissine kapılır, içsesinde “İnsan geriye, yani geçmişine bakmaya başladı mı, ne denli ham hayallerle avunduğunu, ne denli önemli şeyleri atlayıp da çukurlara düşe çıka boşu boşuna yorulduğunu görüyor ve sanki güneşin batışını seyrederek gibi yorucu, ağır duygulara kapılıp gidiyordu.” der.

Öykü kişileri, ilk alındıklarında, kullanılmayan bir depoya kilitlenmişler; karanlığa alışınca da duvar diplerinden kaçışmaya çalışan böcekleri ve fareleri fark etmişlerdir. Oradan kafese götürülünce elleri arkadan kelepçelenmiş, her biri iki silahlı erin arasına sıkıştırılarak bir araca bindirilmiştir. Kelepçelerin bileklerine oturduğunu, acıttığını söyleyince de “daha ne çok ağrılara dayanacaksınız” yanıtını gülüşmeler eşliğinde almışlardır.

Kafeste, parmaklık aralarından uzatılan, yenilmeyecek durumdaki yemekler bile gözaltındakilere dayak atmak ve onlara hakaretler etmek için bir vesileye dönüştürülür. İstemeden de olsa yere dökülen kırıntılar, gözaltındakilere yalıtılır. Gaflette bulunup kaşık var mı, diyenler dövülür. Tabaktakiler onlara elle yedirilir, tabaklar ve eller de yalıtılır. Dizler, kaval kemikleri postal ucuyla dövülür. Eller coplanır. Tuvalete götürülürken de herkese dayak atılır.

Kafestekiler, zaman zaman yargıya gönderilenlere, zaman zaman da “marşlar, küfürler, yürüyüşler ve feryatlar” eşliğinde işkenceye götürülenlere şahit olurlar. İşkenceye alınanlardan birisi kendisinde, bir erkekte şehvet duygusu uyandırabilecek bir iz bile göstermek istemeyen üniversite öğrencisi bir genç kızdır. İşkenceden geçirilenlerin çoğu “boş bir torba” misali kafesin kapısından içeri atılır. Kimisi de ayakkabıları ellerinde yürümekte zorlanarak ve üstü başı ıslak geri getirilir. Mahkûm öykü kişileri, bir yere nakledilecekleri zaman da işkence görür. İçine tıkdıkları araçta “Alttakiler ezildikleri, üsttekiler coplandıkları için seslerinin çıktığı kadar” bağırlar.

6.Tüketimci ve Tüketici Toplum

Hüseyin Su'nun önceki dört öykü kitabında nadiren rastlanan gerilim, tesadüf, politik eleştiri gibi unsurlar özellikle bu son öyküde dikkat çeker. “Tasviri İmkânsız Bir Şehrayın”, yazarın -kurumsal ve siyasal kimliklerine teslim olunacak derecede güvenmemekle birlikte- sanatsal cazibesinden de uzak uzak kalamadığı tasavvuf mekteplerinin icat ettiği “Ölmeden önce ölünüz.!” ilkesine verilmiş bir cevap niteliğindedir.

“Tasviri İmkânsız Bir Şehrayın”de anlatıcı ölümle, yani “asıl kendisi, son kendisi” ile yüzleşir. İnsan yanlarıyla hesaplaşır. Anlatıcının bu öyküde dile getirdiği başlıca itirazları insanın her zaman işine geldiği gibi bakıp görmesinedir. İnsanların aldanışlarla ve kendisini avutmalarla bir yalan aramasıdır.

Yerde yatan, vücuduna hâkimiyetini kaybetmiş olan anlatıcı, içsesinde “...çekiliyor canım, dikenli bir çalının insanın boğazından çekilip çıkarılışı gibi olmasından mı korkum?” derken Hz. Peygamber’in ve Hz. Ömer’in ölüme dair sözlerine göndermede bulunur.

İnsan eleştirisini sürdüren anlatıcı, can çekişen bir insanın başında toplanan kalabalığın onun yalnızlığını nasıl da gidereceğini; bir kısmının merhametlerinden değil de kibirlerinden ona acıdıklarını; kendilerini iyi hissetmek için zor durumdaki insanlara acıdıklarını söyler. Anlatıcı, “hayat beklemez” düsturu icabı onu kaldırıma taşıyanlara, caddeyi trafiğe açanlara ve soluk soluğa yaşayanları takdir edenlere, içinden öfke duyar.

Anlatıcı, kendisini ayrıntılarda boğan insan cinsinden birisi olarak, o güne kadar duygularını çok yıprattığını; artık herkes hakkında iyi düşünceler ve duygular besleyebileceğini söylerken de insanın son anlarındaki faydasız değişimlere dikkat çeker. Karısının, ondan şikâyet ederken söylediği “sen hep başkaları için iyisin..., biraz da kendin için iyi bir insan olmaya çalış...” sözünü hatırlar. Bize teşekkür edecek kimseyi göremediğimiz için kendimize iyi olamadığımız sonucuna varır. Bu hükmü ile de aslında pek değişmediğini gösterir; insan türünün bencilliğini yüzüne vurur. Anlatıcının şahidi olduğu dönemden bir şikâyeti de herkesin iyilik dağıtmasına rağmen kötülüğün ortalıkta kol gezmesindedir.

Son anlarında anlatıcının hayatı, bir film şeridi gibi gözlerinin önünden geçer. Hayat kişiler, yüzler toplamı demekmiş. Bu yüzlerden birisi de ilk öyküdeki 12 Eylül darbesinde Ankara’da Mamak Cezaevi’nde sorgudan yani kafesten sorumlu olan “Kemik Kıran” lakaplı güvenlik görevlisidir. Onu hatırlarken “Puşt,” diyen anlatıcı, böylece argoyu Hüseyin Su öyküsüne dahil etmiş olur. Anlatıcının son anında hatırladığı yüzlerde ikisi de eşi ve şefidir. Anlatıcı, bu yüzleri birlikte anmakla, hayattaki rollerin aslında görüldüğünden farklı olabildiğini de kara mizahla göstermiş olur.

Son anlarında nefesine kızmaya, onu kınamaya, devam eden anlatıcı, “Ahmak! Merhamet umacakken ihtimal mi umuyorsun hâlâ?” diye kendine çıkışır. Anlatıcı ölüm anında, sadece yaşadığı şehrin değil âdeta bütün hayatının başında toplandığını fark eder. “Kendini parçalama böyle. Bütünleştir. Parçalarını kim toplar senden başka?” diye kendini azarlar. Ölümü tanır, tanımlar. Ölüm, “İnsanın, belki de yaşadığı zaman içinde hiç rol yapmaya gerek görmediği, yapamadığı, yapamayacağı bir tecrübe hâli” demekmiş. İnsanın korkusu da

insanların bizi bırakmak istememelerinden yani kopmak duygusundanmış. Ölüm, “Mutmain olma hâli!” imiş. “Tek bir an: Ol!” sesine kulak vermemiş. Yazar, burada dünya hayatının bir oyun ve eğlenceden ibaret olduğunu, bütün ruhların İlahi teklife evet dediğini bildiren *Kur'an* ayetlerini³ de hatırlatır; insanın hep aldandığını ve hep daha fazlasını istediğini belirtir.

Kendi karakterini tahlile devam eden anlatıcı, kendisinin de beğenmediği “Sinir bozucu, küt bir ilişki biçimi” olduğunu, “Soğuk, donuk, itici.” birisi olduğunu ilave eder. Son anında eleştirel öfkesine yine yenik düşer. Cin gibi bakan, düşüncelerini pahalıya satan, söyledikleri yalan dolan ve dedikodudan ibaret gazeteci yazarı hatırlar ve “gazeteci yazar” tabirinin anlamsızlığını sorgular. Ardından yine evrensel insani kusurlarımızdan birini “her zaman maskeli hâlimizle birbirimizi sevmemizi”, “hangi yaşa gelirsek gelelim, kendimizi yeterince yaşamış saymamamızı” eleştirir.

Kaldırımı uzanıp kaygısızca mendil satan çocuğa imrenen anlatıcı, itirazlarını sıralamaya devam eder: O, artık fark etmiştir ki “Birbirimize ne kadar yakınsak bir o kadar da uzağız, hatta daha çok uzağız.”, “... hepiniz korkusu ortak, hepimizin yanışı, doğrusu ortak, hepimizin kaybettiği ve aradığı ortak.”, [İnsanlar] At izini it izine karıştırmış...”

İdraki iyice açılan anlatıcı, “Dilimizin konuşamayacağı ama her şeyin lehimizde ve aleyhimizde dile geleceği, tanıklık edeceği o vakitlere”; “Bütün tanıdıklarımızın yabancı, yabancıların da tanış olacağı vakitlere” eriştiğini hisseder; “Ne denli yardıma muhtaç hâlde” olduğumuzu fark eder.⁴

Anlatıcı, son ânında “...uzaklaşıyorum korkmadığımı ima ederek ve sizin hikâyelerinize inat hikâyeler uydurarak.” sözleriyle öykünün yazarına selam verir. Uzayan ikinci gölgelerinin kırdığı güneşin etkisini kaybettiği o son pişmanlık ânında etraftakilere, “Ne denli çok kötülük ve denli az iyilik paylaştık sizlerle!” der. Anlatıcı, ölümün yaratılışa benzediğini; açılıp kapanan kapılardan geçtikçe daha iyi anlar. Tabutun kapağı üstüne kapanınca da bütün dünya dışarıda kalır.

SONUÇ

Adı “Yeni Gelenekçiler” veya “Yeni Arayışlar Dönemi” öykücülerini arasında anılan Hüseyin Su, yazdıklarını hemen yayımlamayan, kendi tabiriyle, çoğu kez demlenmeye bırakan yazarlardandır. Müslüman entelektüel donanımına sahip bir yazarın “aydınlanmacı ve seküler” olamayacağını söyleyen Su’ya göre sanat

³ Ankebût Suresi 64. ayet, A'râf Suresi 172-173. ayetler.

⁴ Fussilet Suresi 20-23., Taha Suresi 108., Abese Suresi 37. ayetler, vd.

insanda ahiret düşüncesini geliştirir ve insan doğasına ışık tutar; sanat diğer insanları ve kendimizi tanımamıza yarar.

İslami duyarlıklı *Edebiyat, Diriliş ve Maveria* dergisi gibi edebi çevrelerin izinde giden . 1952 doğumlu Hüseyin Su, Hece adıyla bir ekol kurabilmiş bir yayıncı, yazar ve eleştirmendir. Su, *İçkanama* adlı eserinde, insanın tutunamayışı, anlaşılmaazlığı, vurdumduymazlığı, değer tüketiciliği, zayıflığı gibi konuların yanı sıra tanığı ve mağduru olduğu 12 Eylül askeri darbesini de acıtıcı, ezici yüzüyle öykü dünyasına taşımıştır. Düşünce yazılarında, 15 Temmuz darbe girişimi dâhil bütün toplumsal çalkantıların ve siyasal-kriminalize yapılanmaların, Devlet akli denem mekanizmanın bilgisi dışında büyümüş olamayacağına işaret etmiştir.

Hüseyin Su, 2018’de yayımlanan beşinci öykü kitabı *İçkanama*’da karışık bir dizgede de olsa birbirine içten bağlı altı öyküde “zayıflık, riyakârlık, doyumsuzluk, ruhsuzluk, zorbalık, mahirlik, beceriksizlik, acelecilik, anlaşmazlık, anlaşılmaazlık, suskunluk, öfke, taciz, şikâyet, yoksulluk, yalnızlık ve itirazlarıyla insan denem kadın ve erkek gerçeğine yer vermiştir. Yine bu öykülerde “memur hayatı, askeri darbeler ve darbe mekanizmasının insan onurunu yıkan acımasızlığı; insanın aldanmacı, aldatmacı, ikna edici ve ikna olucu karakteri; insanın faydacılığı ve bencilliği; insanın iyilik dağıtıcılığına karşın yeryüzünde kötülüğün kol gezmesi; insan kaderinin iki yüzü olarak hayat ve ölüm” gibi konuları birer izleğe dönüştürmüştür. Hayata İslam ve iman penceresinden bakan Hüseyin Su, varlık âleminin başlangıcı sayılan “Ol!” emrini, bu öyküleriyle ölüme de teşmil etmiştir.

Kaynakça

- Alver, K. (2005). Hüseyin su öykülerinde insan ve toplum, *Hüseyin Su Kitabı*, Nehir Yayınları.
- Amet, S. (2017). *Hüseyin Su'nun hikâyeleri ve hikâye hakkındaki görüşleri*, Fatih Sultan Mehmet Vakıf Üniversitesi.
- Batar, Emine (2020), Hüseyin su kütüphanesi, İçinde (Edt) C. Olpak Koç *Sessiz ve Derin: Hüseyin Su Kitabı*, Akademisyen Kitabevi.
- Bildirici, H. (2020). Hüseyin Su'nun “Yazar Yetiştiren Usta” yönüne dikkat çekiyor. (Bildirici, 2020: 155-159); İçinde (Edt). C. Olpak Koç *Sessiz ve Derin: Hüseyin Su Kitabı*, (), Akademisyen Kitabevi.
- Çetin, N. (2009), *Roman çözümleme yöntemi*, Öncü Kitap.

M.Zaric Hüseyin Su'nun İçkanama Adlı Öykü Kitabında...

- Karaca, A. (2020). Hüseyin Su'nun İçkanama'ları, İçinde (Edt). C. Olpak Koç, *Sessiz ve Derin: Hüseyin Su Kitabı*, Akademisyen Kitabevi.
- Kılıç, H. (2020), Hüseyin Su'nun öyküleri ve 'Bir Zamanlar Anadolu'da' filmi, İçinde, (Edt). C. Olpak Koç, *Sessiz ve Derin: Hüseyin Su Kitabı*, Akademisyen Kitabevi.
- Koç, C. O. (2020), *Sessiz ve derin: Hüseyin su kitabı*, İçinde (Edt). C. Olpak Koç, Akademisyen Kitabevi.
- Kumsar, İ. A. (2020), Geçmişin içinde kaynayan gelecek: dedemin sakal izleri, İçinde (Edt). C. Olpak Koç, *Sessiz ve Derin: Hüseyin Su Kitabı* Akademisyen Kitabevi.
- Kur'an-ı Kerim Meâli. (2009). Diyanet İşleri Başkanlığı Yayınları, Ankara.
- Mert, N. (2020), Hüseyin Su'nun öykü dünyası ve dili, İçinde (Edt). C. Olpak Koç, *Sessiz ve Derin: Hüseyin Su Kitabı*, Akademisyen Kitabevi.
- Su, H. (2018), *İçkanama*, Şule Yayınları.
- Su, H. (2019). *Sayılı gündü geçti* (Hzl. Ali Işık), Şule Yayınları.
- Yavuz A. (2020). Buradayız Hüseyin Su!. İçinde (Edt). C. Olpak Koç, *Sessiz ve Derin: Hüseyin Su Kitabı*. Akademisyen Kitabevi.
- Yılmaz, E. (2019). *Hüseyin Su Hakkında monografik bir çalışma*, [Doktora Tezi], Adıyaman Üniversitesi.